הגדה

של

פסח

עיכרות תש"ה

החגים מתרוממים מעל המישור של ימי החול כמו ההרים המתרוממים מעל המישור של האדמה: וכל הר גבוה, וכל הגבוה מחברו, מעיד על שנויים וזעזועים שהתחוללו מתחת להר זה בכמה זמנים עתיקים ושהצטברו בזה אחר זה, ומאז הרימו שטח ידוע מן המישור והגביהו אותו למעלה, וכך גם כל חג מעיד על זעזועים עמוקים שהתחוללו מתחת לקרקע האדמה.

נשירה ונהללה
לכבוד היום הזה!

ושיר הסער התחולל
עוד חי לעד עם ישראל,
בנה יבנה וייבנה
תאיר לו שמש גאולה.
נשירה ונהללה
לכבוד היום הזה!

[illegible]

[illegible] mind!

[illegible]

[illegible]

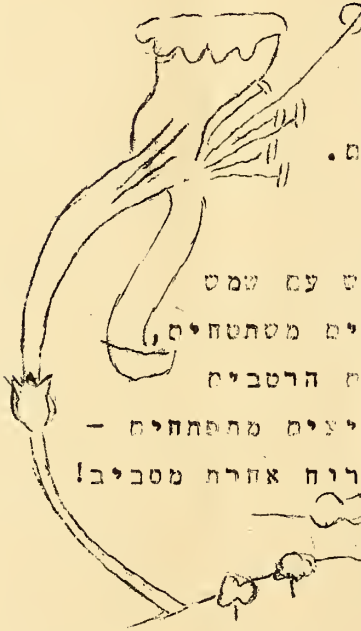
[illegible]

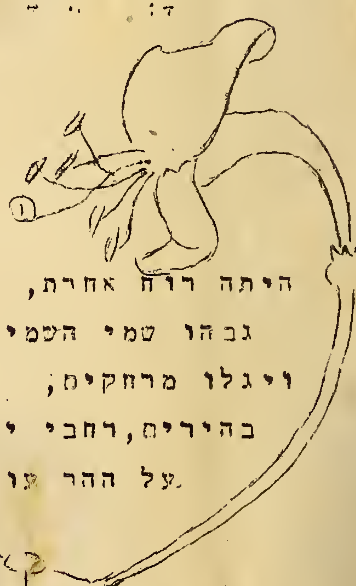
[illegible]

[illegible]

[illegible] mind!

קוּמִי לָךְ רַעְיָתִי יָפָתִי וּלְכִי לָךְ: כִּי הִנֵּה הַסְּתָו עָבָר הַגֶּשֶׁם
חָלַף - הָלַךְ לוֹ: הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בָאָרֶץ עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ וְקוֹל
הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ: הַתְּאֵנָה חָנְטָה פַגֶּיהָ וְהַגְּפָנִים סְמָדַר
נָתְנוּ רֵיחַ:

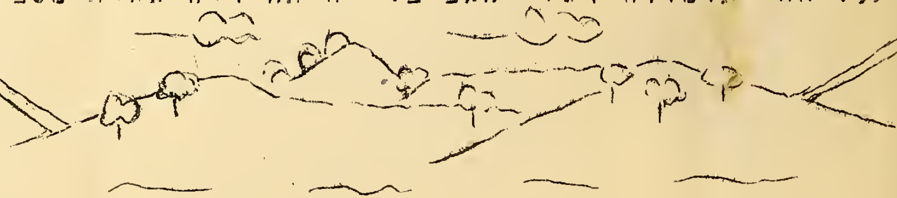
הגשם, הגשם חלף הלך לו.
העננים התפזרו ואינם.
השדות מוריקים ומשגשגים.

שעני - אביב

היתה רוח אחרת,
גבהו שמי העמים,
ויגלו מרחקים,
בהירים, רחבי ידים -

על המגרש עם שמש
אדים חמים מתשתחים,
מן העצים הרטבים
פטורי ציצים מתפתחים -

על ההר עומדת רגלי האביב! היתה רוח אחרת מסביב!

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

. . . זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים מבית עבדים: כי בחזק יד הוציא יהוה אתכם מזה ולא יאכל חמץ: היום אתם יוצאים בחדש האביב: והיה כי יביאך יהוה אל ארץ הכנעני והחתי והאמרי והחוי והיבוסי אשר נשבע לאבותיך לתת לך ארץ זבת חלב ודבש ועבדת את העבודה הזאת בחדש הזה: שבעת ימים תאכל מצת וביום השביעי חג ליהוה: מצות יאכל את שבעת הימים ולא-יראה לך חמץ ולא-יראה לך שאר בכל גבלך: והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה יהוה לי בצאתי ממצרים: והיה לך לאות על-ידך ולזכרון בין עיניך למען תהיה תורת יהוה בפיך כי ביד חזקה הוציאך יהוה ממצרים: ושמרת את-החקה הזאת למועדה מימים ימימה:

הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים. כל דכפין ייתי וייכול. כל דצריך ייתי ויפסח. השתא עבדי. לשנה הבאה בני חורין.

(וכאן הבן שואל...)

ארבע קושיות

. . . [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

עבדים היינו לפרעה במצרים, ויוציאנו יי אלהינו משם ביד חזקה ובזרוע נטויה, ואלו לא הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו ממצרים, הרי אנו ובנינו ובני בנינו משעבדים היינו לפרעה במצרים, ואפילו כלנו חכמים כלנו נבונים, כלנו זקנים, כלנו יודעים את התורה, מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח:

ע ב ד י ם   ה י י נ ו   ע ת ה   ב נ י   ח ו ר י ן

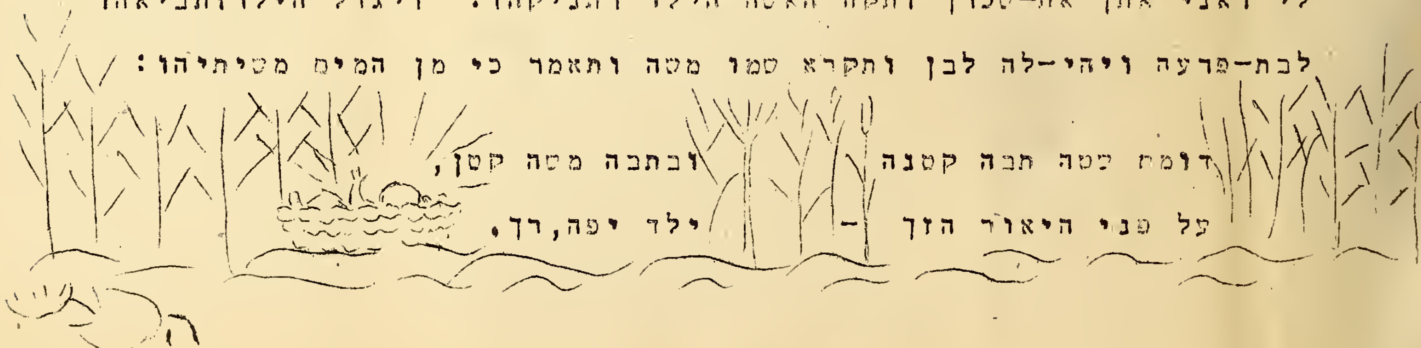
ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד ותמלא הארץ
אתם: ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף:
ויאמר אל עמו הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו: הבה
נתחכמה לו פן ירבה והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא על
שנאינו ונלחם בנו ועלה מן הארץ: וישימו עליו שרי מסים
למען ענתו בסבלתם. ויבן ערי מסכנות לפרעה את פתם ואת
רעמסס: וכאשר יענו אתו כן ירבה וכן יפרץ ויקצו מפני
בני ישראל: ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרך:

[illegible]

[illegible]

ויצו פרעה לכל עמו לאמר כל הבן הילוד היאורה תשליכהו
וכל הבת תחיון:

וילך איש מבית לוי ויקח את־בת־לוי: ותהר האשה ותלד בן ותרא אותו
כי־טוב הוא ותצפנהו שלשה ירחים: ולא־יכלה עוד הצפינו ותקח־לו תבת
גמא ותחמרה בחמר ובזפת ותשם בה את־הילד ותשם בסוף על־שפת היאור:
ותתצב אחתו מרחוק לדעה מה־יעשה לו: ותרד בת־פרעה לרחץ על־היאור
ונערותיה הולכות על־יד היאור ותרא את־התבה בתוך הסוף ותשלח את־
אמתה ותקחה: ותפתח ותראהו את־הילד והנה־נער בוכה ותחמל עליו ותאמר
מילדי העברים זה: ותאמר אחותו אל־בת־פרעה האלך וקראתי לך אשה מינקת
מן העבריות ותיניק לך את־הילד: ותאמר־לה בת־פרעה לכי ותלך העלמה
ותקרא את־אם הילד: ותאמר לה בת־פרעה היליכי את־הילד הזה והיניקיהו
לי ואני אתן את־שכרך ותקח האשה הילד ותניקהו: ויגדל הילד ותביאהו
לבת־פרעה ויהי־לה לבן ותקרא שמו משה ותאמר כי מן המים משיתהו:

דומה כמה תבה קטנה ובתבה משה קטן,
על פני היאור הזך - ילד יפה, רך.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

היתה בת פרעה מנשקת ומחבקת ומחבבת אותו כאילו הוא בנה. והיה פרעה מנשקו ומחבקו, והוא נוטל כתרו של פרעה ומשימו על ראשו. והיו שם יושבים חרטומי מצרים ואמרו: "מתיראים אנו מזה שנוטל כתרך ונותנו על ראשו!" מהם אומרים להרגו, מהם אומרים לשרפו. והיה יתרו יושב ביניהם ואומר להם: "תינוק אין בו דעת, אלא בחנו אותו והביאו לפניו בקערה זהב וגחלת; אם ישלח ידו לזהב – יש בו דעת והרגו אותו, ואם יושיט ידו לגחלת – אין בו דעת ואין עליו משפט מות. מיד הביאו לפניו, ושלח ידו ליקח הזהב, ובא גבריאל ודחה את ידו ותפס את הגחלת והכניס ידו עם הגחלת לתוך פיו ונכוותה לשונו – וממנו נעשה כבד פה וכבד לשון.

ומשה היה רועה את-צאן יתרו חותנו כהן מדין וינהג את הצאן אחר המדבר ויבא אל-הר האלהים חורבה: וירא מלאך יהוה אליו בלבת-אש מתוך הסנה וירא והנה הסנה בוער באש והסנה איננו אכל: ויאמר משה אסורה-נא ואראה את-המראה הגדול הזה מדוע לא-יבער הסנה: וירא יהוה כי סר לראות ויקרא אליו אלהים מתוך הסנה ויאמר משה משה ויאמר הנני: ויאמר אל-תקרב הלום של-נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא: ויאמר אנכי אלהי אביך אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלהים:

[illegible]

[illegible]

לך, בוא מצרימה ובאת אל הנענים ואל האומללים, אל כל הנאנחים והנדכאים, ואמרת אליהם כי עבדים הם - והם לא יבינו; ואמרת אליהם כי אומללים הם - והם לא ידעו; וכי גדול ענים וגדולים מכאוביהם ונודא לחצם - והם לא יאמינו; ופקחת את עיניהם בחזק יד על כל לחצם ועל כל ענים - וגאלת אותם.

ועם רב ימשך אחריך מקרב אחיך, אשר לא ידעת ואשר לא ידעוך עוד, ומקרב כל העם מסביב אשר רע ומר להם, והיית לאב המון אדם ולראש שבטין, ועשית מן התולעים -אדם, ומן הצדם-עם, ומעפרות חול-ארץ.

ופיתום ורעמסס תחלופנה והפירמידים יפלו והאובליסקים יתמוסטו והספינקסים לא יהיו עוד - והעם הזה יעמוד, כי לא יתם עם האומללים מעל פני האדמה ככל ימי השמים על פני האדמה.

אודך כי עניתני ותהי לי לישועה
זה היום עשה אדני נגילה ונשמחה בו

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

ויקרא פרעה למשה ולאהרן לילה ויאמר קומו צאו מתוך עמי גם-אתם גם בני ישראל ולכו עבדו את יהוה כדברכם: גם-צאנכם גם-בקרכם קחו כאשר דברתם ולכו וברכתם גם אותי: ותחזק מצרים על-העם למהר לשלחם מן-הארץ כי אמרו כלנו מתים:

ויהי בעצם היום הזה הוציא יהוה את בני ישראל מארץ מצרים על-צבאותם:

בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים.

ויגד למלך מצרים כי ברח העם ויהפך לבב פרעה ועבדיו אל העם ויאמרו מה זאת עשינו כי שלחנו את בני ישראל מעבדנו: ויאסר את רכבו וירדף אחרי בני ישראל:

שפך חמתך אל הגויים אשר לא ידעוך ועל ממלכות אשר בשמך לא קראו. כי אכל את יעקב ואת נוהו השמו. שפך עליהם זעמך וחרון אפך ישיגם. תרדוף באף ותשמידם מתחת שמי יי.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

אשירה לה׳ כי גאה גאה סוס ורוכבו רמה בים:

עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה

זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארוממנהו:

ימינך ה׳ נאדרי בכח ימינך ה׳ תרעץ אויב:

וברב גאונך תהרס קמיך תשלח חרונך יאכלמו כקש:

וברוח אפיך נערמו מים נצבו כמו נד נוזלים

קפאו תהומות בלב ים:

אמר אויב ארדף אשיג אחלק שלל תמלאמו נפשי אריק חרבי תורישמו ידי:

נשפת ברוחך כסמו ים צללו כעופרת במים אדירים:

מי כמוך באלים ה׳ מי כמוך נאדר בקדש

נורא תהלות עושה פלא:

אשירה לאדני, כי גאה גאה
סוס ורוכבו רמה בים.
זה אלי ואנוהו
אלהי אבי וארוממנהו.
הכו בתף! הכו בתף!

בשעה שבקש הקדוש ברוך הוא להטביע את מצרים בים עמד עוזא שר של מצרים ונשתטח לפני הקדוש ברוך הוא ואמר לפניו: " רבונו של עולם, במדת הרחמים בראת עולמך,למה אתה רוצה להטביע את בני?" מיד כנס הקדוש ברוך הוא כל פמליא של מעלה ואמר להם: "הוו דנים ביני ובין עוזא שר של מצרים". התחילו שרי האומות מלמדים סנגוריה על מצרים. כיון שראה מיכאל כך,רמז לגבריאל וטס למצרים טיסה אחת ושמט לבנה עם טיטה ותינוק אחד עמה ששקעוהו בבנין,ובא ועמד לפני הקדוש ברוך הוא ואמר: "רבונו של עולם,כך שעבדו את בניך!" מיד ישב עלי= הם הקדוש ברוך הוא במדת הדין וטבעם בים.

באותה שעה בקשו מלאכי השרת לומר שירה לפני הקדוש ברוך הוא. אמר להם הקדוש ברוך הוא: מעשי ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה לפני?

והיא שעמדה לאבותינו ולנו . שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותנו . אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו . והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם :

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

לשלכן אנחנו חייבים להודות להלל לסבח לפאר לרומם להדר לנצח לברך
לעלה ולקלס . למי טעסה לאבותינו ולנו את כל הנסים האלו . הוציאנו
מעבדות לחרות . מיגון לטמחה . ומאבל ליום טוב . ומאפלה לאור גדול .
ומטעבוד לגאולה . ונאמר לפניו טירה חדטה ה ל ל ו י ה :

הללויה בצלצלי שמע

הללויה בצלצלי תרועה

כל הנשמה תהלל יה

הללויה

בצאת יטראל ממצרים . בית יעקב מעם לועז . היתה יהודה
לקדטו . ישראל ממטלותיו : הים ראה וינוס , הירדן יסוב
לאחור . ההרים רקדו כאילים . .גבעות כבני צאן : מה לך
הים כי תנוס . הירדן תסוב לאחור , ההרים תרקדו כאילים .
גבעות כבני צאן : מלפני אדון חולי הארץ . מלפני אלוה
יעקב . ההופכי הצור אגם מים . חלמיט למעינו מים :

ר"ח

[illegible]

[illegible]

[illegible]

בשעה ההיא ד
ואחוזי פריץ אונים יקיצו אדירי אימה,
פתע פתאם יתנער דור עזוז וגבור, דור גבור מלחמה,
ועיניהם ברקים ופניהם להבים –
וידיהם לחרבות!
והרעימו אדיריהם בקולם, קול שיח רבבה,
קול קורע הסערה ובנהמת המדבר הזועף יתחרה,
וסביבם נשערה, וסביבם נזעמה.
הם קוראים:
"אנחנו גבורים!
דור אחרון לשעבוד וראשון לגאולה אנחנו!
ידנו לבדה, ידנו החזקה
את כבד העל מעל גאון צוארנו פרקה;
ונזקף ראשינו סמימה ויצרו בעינינו –
ונערק למדבר ונאמר לציה אמנו"!
על ראשינו הצורים בין מפלשי עבים
סתיגו ממקורו הדרור עם כל נשרי שמים –
ומי אדון לנו?!

3"ו

גם עתה – אם סגר עלינו מדברו אל נקם,
כמעט נגע בנו שיר עוזו ומרי – ונקם;
לחרבות! לרמחים! התאחדו! הימינו!
על אף השמים וחמתם –
הננו ועלינו –
בסערה!"

"הננו ועלינו!
אם אסף האל מעמנו את ידידו
וארוננו ממקומו לא ימוש –
נעל נא איפוא בלעדיו!
ותחת עין זעמו, לברק חמת מבטו,
נרד לפנינו תועפות ההרים האלה,
ופנים נתראה באויב החמוש!
האזינו!
הסערה גם היא קוראת לנו: "ההינו!"
לחרבות! לרמחים! יתפרקו ההרים, ישתברו הגבעות,
או יפלו פגרינו חמרים חמרים –
הננו ועלינו
ה ה ר ה !" – – – – – – – – – – –

ר"ג

והיה ביום ההוא
יתקע בשופר גדול
ובאו האיבדים
בארץ אשור
והנדחים בארץ מצרים
והשתחוו לאדני
בהר קדשו
בירושלים:

חסל סדור פסח כהלכתו. כל משפטו וחקתו. כאשר זכינו לסדר
אותו. כן נזכה לעשותו: זך שוכן מעונה. קבל קהל עדת מימנה,
בקרוב נהל נטעי כנה. שבים לציון ברנה: